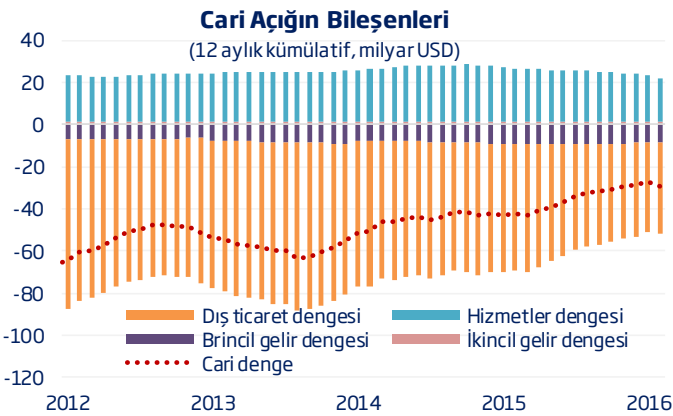

Cari açık beklentileri aştı.

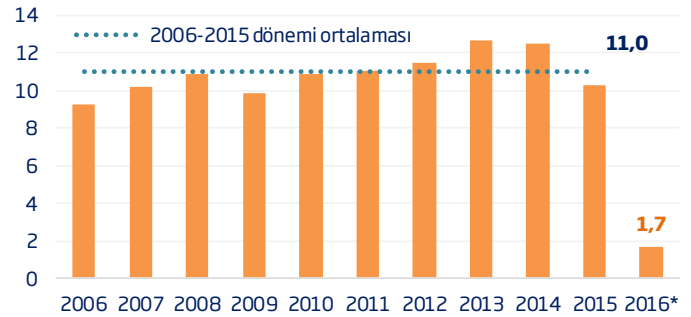
Geçtiğimiz yılın Haziran ayında 3,2 milyar USD olan cari açık bu yılın aynı döneminde 4,9 milyar USD'ye çıkmıştır. Böylece cari açık Temmuz 2015'ten bu yana ilk defa yıllık bazda artış kaydetmiştir. Yılın ilk yarısında ise, cari açık geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %12,9 oranında azalarak 19,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

12 aylık kümülatif verilere göre, 10 aydır aralıksız daralan cari açık Haziran'da yeniden artış kaydetmiştir. 12 aylık açık bu dönemde 29,4 milyar USD'ye yükselmiştir.

Haziran'da cari açıktaki yükselişte seyahat gelirlerinde yaşanan sert düşüş büyük ölçüde etkili olmuştur. Geçen senenin Haziran ayında 2,2 milyar USD olan net seyahat gelirleri bu yılın aynı döneminde %51,2'lik azalışla 1,1 milyar USD'ye gerilemiştir.

İlk 6 ay itibarıyla Rusya'dan gelen turist sayısındaki düşüş yıllık bazda %86 olmuştur. Bu dönemde toplam turist sayısındaki azalış 3,6 milyon kişi olurken, Rusya'dan gelen turist sayısı yaklaşık 1,1 milyon kişi gerilemiştir. 2006-2015 döneminde Rus turistlerin toplam içindeki payı %11 iken, bu yılın ilk yarısı itibarıyla bu pay %1,7 düzeyine inmiştir. Son dönemde Rusya ile ilişkilerin normalleşmesi için atılan adımların ardından tarifersiz (charter) uçak seferlerinin başlamasıyla birlikte bu oranın yeniden yükselebileceği

Rusya'dan Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Oranı
(%)

tahmin edilmektedir. Ancak, geçmişteki seviyelere ulaşılmasının zaman alacağı düşünülmektedir.

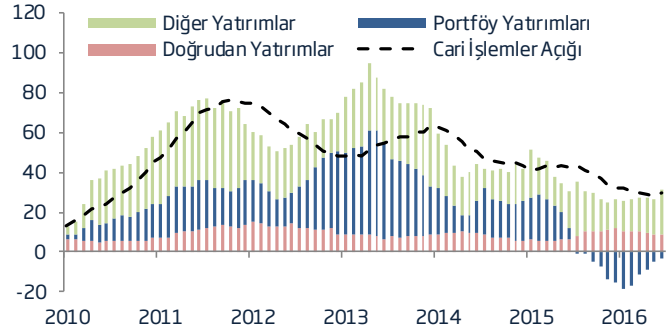
Haziran'da dış ticaret gelişmeleri cari açığı sınırlı da olsa artırıcı yönde etkilemiştir. Bu dönemde ithalattaki artış parasal olmayan altın ihracatındaki yükselişle kısmen dengelenmiştir. 12 aylık kümülatif verilere bakıldığında ise net altın ticaretinin cari açığı daraltıcı etkisinin halen sürdüğü görülmektedir.

Portföy yatırımlarında 1 milyar USD'ye yaklaşan sermaye girişi....

Portföy yatırımlarında Haziran'da 996 milyon USD sermaye girişi kaydedilmiştir. Yurt dışı yerleşikler kamu borçlanma senetleri ile hisse senedi piyasasında sınırlı miktarda satış

Cari Açığın Finansmanı

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

	Aralık 2015	Haziran 2016	Aralık 2015	Haziran 2016
Cari İşlemler Dengesi	-32.241	-29.416	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	20.410	30.595	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	11.807	8.880	57,8	29,0
-Portföy Yatırımları	-15.498	-3.372	-	-
-Diğer Yatırımlar	14.739	22.681	72,2	74,1
-Net Hata ve Noksan	9.383	2.411	46,0	7,9
-Diğer	-21	-5	0,1	0,0
Rezervler⁽¹⁾	11.831	-1.179	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

(*) 2016 yılı oranı ilk 6 ay itibarıyladır.
Kaynak: Datastream, TCMB

yapmıştır. Öte yandan, yurt dışında ihraç edilen tahvil ve bonolar vasıtasıyla genel hükümet ve bankacılık sektörü sırasıyla 1 milyar USD ve 235 milyon USD tutarında net borçlanmıştır. Yılın ilk yarısında da, portföy yatırımlarında 8,3 milyar USD tutarında net sermaye girişi yaşanmıştır.

Doğrudan yatırımlar...

Doğrudan yatırımlardaki ivme kaybının sürmesine bağlı olarak bu kalemin cari açığa katkısı yılın ilk yarısında 2,3 milyar USD olmuştur.

Diğer yatırımlar tarihi seviyede...

Haziran'da diğer yatırımlar kaleminde 8,9 milyar USD ile tarihi yüksek seviyede sermaye girişi yaşanmıştır. Bu gelişmede, yurt içi bankaların yurt dışı bankalar nezdinde tuttukları mevduatın 4,8 milyar USD düzeyinde azalması önemli rol oynamıştır. Ayrıca, yurt içi yerleşikler yurt dışından 3,7 milyar USD tutarında kredi kullanmıştır. Bankacılık sektörü 1,8 milyar USD, bankacılık dışı sektörler 2,1 milyar USD tutarında net kredi kullanmıştır.

Mayıs'ta yaklaşık son 3 yılın en düşük seviyesine inen bankacılık sektörünün 12 aylık kümülatif uzun vadeli borç çevirme oranı Haziran'da %186'ya yükselmiştir. Bankacılık dışı sektörlerde ise bu oran %174 seviyesindedir.

Merkez bankası rezervlerinde artış...

Haziran'da rezervler 3,7 milyar USD artmıştır. Yılın ilk yarısında rezervlerdeki yükseliş 8,5 milyar USD olmuştur. Haziran'da net hata ve noksan kaleminde 1,5 milyar USD'lik sermaye çıkışı yaşanmıştır.

Beklentiler...

Turizm gelirlerindeki düşüşün cari denge üzerindeki etkisi yaz aylarıyla birlikte belirgin biçimde hissedilmeye başlanmıştır. Rusya ile ilişkilerde son dönemde yaşanan olumlu gelişmelere rağmen turizm gelirlerinin toparlanmasının zaman alacağı öngörüsü paralelinde söz konusu etkinin önümüzdeki dönemde devam edeceğini düşünüyoruz.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Haziran 2016	Ocak - Haziran 2015 - 2016		% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.942	-21.886	-19.061	-12,9	-29.416
Dış Ticaret Dengesi	-5.228	-25.424	-20.306	-20,1	-43.039
Hizmetler Dengesi	1.194	8.590	4.875	-43,2	20.403
Seyahat (net)	1.068	7.947	4.706	-40,8	18.007
Birincil Gelir Dengesi	-997	-5.573	-4.502	-19,2	-8.453
İkincil Gelir Dengesi	89	521	872	67,4	1.673
Sermaye Hesabı	0	-1	15	-	-5
Finans Hesabı	-6.475	-13.284	-17.415	31,1	-27.010
Doğrudan Yatırımlar (net)	-271	-5.197	-2.270	-56,3	-8.880
Portföy Yatırımları (net)	-996	3.840	-8.286	-	3.372
Net Varlık Edinimi	167	2.615	735	-71,9	4.249
Net Yükümlülük Oluşumu	1.163	-1.225	9.021	-	877
Hisse Senetleri	-59	-67	782	-	-1.546
Borç Senetleri	1.222	-1.158	8.239	-	2.423
Diğer Yatırımlar (net)	-8.889	-7.379	-15.321	107,6	-22.681
Efektif ve Mevduatlar	-4.026	-603	-5.982	892,0	-3.295
Net Varlık Edinimi	-5.526	8.863	-1.107	-	5.001
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.500	9.466	4.875	-48,5	8.296
Merkez Bankası	-37	-291	-178	-38,8	-803
Bankalar	-1.463	9.757	5.053	-48,2	9.099
Yurt Dışı Bankalar	-1.958	7.963	3.680	-53,8	5.659
Yabancı Para	-2.205	5.863	-231	-	-1.386
Türk Lirası	247	2.100	3.911	86,2	7.045
Yurt Dışı Kişiler	495	1.794	1.373	-23,5	3.440
Krediler	-3.694	-5.943	-7.709	29,7	-15.379
Net Varlık Edinimi	75	704	242	-65,6	330
Net Yükümlülük Oluşumu	3.769	6.647	7.951	19,6	15.709
Bankacılık Sektörü	1.789	3.356	342	-89,8	1.934
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	2.129	3.704	8.503	129,6	15.472
Ticari Krediler	-1.155	-677	-1.686	149,0	-3.957
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-14	-156	56	-	-50
Rezerv Varlıklar (net)	3.681	-4.548	8.462	-	1.179
Net Hata ve Noksan	-1.533	8.603	1.631	-81,0	2.411

Tabloda Altıncı Uluslararası Ödemeler Dengesi El Kitabı verileri kullanılmıştır. Veriler hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Datastream, TCMB

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.